

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 38/20
Luxemburg, 2 aprilie 2020

Hotărârea în cauza C-897/19
Ruska Federacija

Atunci când un stat membru trebuie să se pronunțe asupra unei cereri de extrădare formulate de un stat terț referitoare la un resortisant al unui stat al Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS), parte la Acordul privind Spațiul Economic European (SEE), îi revine obligația să verifice că acel resortisant nu va fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau unor pedepse sau tratamente inumane sau degradante

Înainte de a avea în vedere executarea cererii de extrădare, statul membru trebuie să informeze cu privire la această situație statul AELS pentru a-i permite să solicite predarea resortisantului său

În Hotărârea **Ruska Federacija** (C-897/19 PPU), pronunțată la 2 aprilie 2020 în cadrul procedurii preliminară de urgență (PPU), Marea Cameră a Curții a statuat cu privire la obligațiile unui stat membru solicitat să se pronunțe asupra unei cereri de extrădare formulate adresate de un stat terț și referitoare la un resortisant care nu este membru al Uniunii Europene, ci membru al Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) și parte la Acordul privind Spațiul Economic European (SEE)¹. **Curtea a statuat că statul membru solicitat trebuie mai întâi să verifice**, în conformitate cu articolul 19 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), **că, în cazul unei extrădări, persoana interesată nu este expusă** riscului de a fi supusă pedepsei cu moartea, torturii sau unor pedepse sau tratamente inumane sau degradante. Or, în cadrul acestei verificări, constituie **un element deosebit de serios faptul că persoanei interesate, înainte de dobândirea cetățeniei statului AELS în cauză, i s-a acordat azil de către acesta tocmai pentru motivul urmăririi penale aflate la originea cererii de extrădare**. Pe de altă parte, **Curtea a statuat că, înainte de a avea în vedere executarea cererii respective, statul membru menționat trebuie să informeze cu privire la această situație statul AELS pentru a-i permite să solicite predarea resortisantului său**, cu condiția ca statul AELS respectiv să fie competent, în temeiul dreptului său național, să urmărească penal pe acel resortisant pentru fapte săvârșite în afara teritoriului său național.

În speță, la 20 mai 2015, un resortisant rus a făcut obiectul unui mandat de urmărire internațională emis de Biroul Interpol de la Moscova (Rusia). La 30 iunie 2019, acest resortisant, care între timp a dobândit cetățenia islandeză, a fost arestat în Croația pe baza mandatului de urmărire internațională respectiv. La 6 august 2019, autoritățile croate au fost sesizate cu o cerere de extrădare emisă de Rusia. Instanța croată însărcinată să se pronunțe asupra extrădării a apreciat că erau îndeplinite condițiile legale și a autorizat-o.

Persoana interesată a solicitat în contextul dat anularea acestei decizii în fața Vrhovni sud (Curtea Supremă, Croația). Persoana interesată a invocat în acest cadru existența unui risc de tortură și de tratamente inumane și degradante în cazul extrădării către Rusia și faptul că, înainte de obținerea cetățeniei islandeze, Islanda i-a recunoscut statutul de refugiat tocmai din cauza urmăririi penale care la care era supus în Rusia. Persoana interesată a invocat de asemenea nerespectarea Hotărârii Petruhin², în care Curtea a statuat că un stat membru căruia i se adresează o cerere de extrădare referitoare la un cetățean al Uniunii, resortisant al altui stat membru și care se află pe teritoriul său, trebuie să informeze acest din urmă stat membru și, la cererea acestuia, să i-l predea

¹ Acordul din 2 mai 1992 privind Spațiul Economic European (JO 1994, L 1, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 53, p. 4).

² Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhin ([C-182/15](#)); a se vedea de asemenea comunicatul de presă [nr. 84/2016](#).

pe cetățeanul respectiv, în conformitate cu Decizia-cadru 2002/584³, cu condiția ca statul membru al cărui cetățean este să fie competent să îl urmărească penal pentru fapte săvârșite în afara teritoriului său național.

În prezenta cauză, Vrhovni sud (Curtea Supremă) a solicitat Curții să se pronunțe dacă trebuia să urmeze interpretarea reținută în Hotărârea Petruhhin într-o situație care nu privește un cetățean al Uniunii, ci un resortisant islandez, Islanda fiind un stat al AELS, parte la Acordul privind SEE.

În primul rând, Curtea a examinat aplicabilitatea dreptului Uniunii în situația menționată. În această privință, Curtea a arătat că, în măsura în care nu este vorba despre un cetățean al Uniunii care s-a deplasat în alt stat membru decât cel a cărui cetățenie o are, ci despre un resortisant al unui stat terț, articolele 18 (nediscriminarea întemeiată pe cetățenie) și 21 (libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii) TFUE, interpretate în Hotărârea Petruhhin, nu sunt aplicabile în speță. Totuși, situația în discuție se încadrează efectiv în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, mai precis în cel al Acordului privind SEE care, în calitate de acord internațional încheiat de Uniune, face parte integrantă din dreptul Uniunii. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea a subliniat mai întâi relațiile privilegiate pe care Islanda le întreține cu Uniunea deoarece, în plus față de calitatea de membru al spațiului Schengen și parte la Acordul privind SEE, acest stat membru participă la sistemul european comun de azil și a încheiat cu Uniunea un acord privind procedura de predare⁴. Curtea a arătat în continuare că articolul 36 din Acordul privind SEE garantează libera prestare a serviciilor într-un mod identic, în esență, cu articolul 56 TFUE. În sfârșit, Curtea a statuat că libera prestare a serviciilor, atât în sensul articolului 56 TFUE, cât și al Acordului privind SEE, include libertatea deplasării în alt stat pentru a beneficia în acel stat de un serviciu, astfel cum a fost cazul în speță, resortisantul islandez în discuție dorind să își petreacă vacanța în Croația și, prin urmare, să beneficieze în acest stat de servicii legate de turism.

În al doilea rând, după ce a arătat că dispozițiile cartei au de asemenea vocație să fie aplicate, din moment ce situația în discuție este reglementată de dreptul Uniunii, Curtea a precizat domeniul protecției oferite prin articolul 19 alineatul (2) din cartă, în temeiul căruia nimeni nu poate fi extrădat către un stat unde există un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor pedepse sau tratamente inumane sau degradante. Astfel, Curtea a statuat că statul membru care a primit cererea de extrădare trebuie să verifice, înainte de a recurge la executarea sa eventuală, că aceasta nu va aduce atingere drepturilor prevăzute la articolul menționat. În această privință, Curtea a subliniat că, în speță, faptul că persoanei interesate i s-a acordat azil în Islanda constituie un element deosebit de serios în scopul acestei verificări. Aceasta se impune cu atât mai mult atunci când acordarea azilului a fost întemeiată tocmai pe urmărirea penală aflată la originea cererii de extrădare. Prin urmare, în lipsa unor împrejurări specifice, precum o evoluție importantă a situației în Rusia sau elemente care să demonstreze că persoana interesată a disimulat urmărirea penală respectivă în momentul cererii sale de azil, decizia autorităților islandeze prin care a fost admisă această cerere trebuie să determine Croația să refuze extrădarea.

În al treilea rând, în special în ipoteza în care statul membru care a primit cererea de extrădare ar aprecia că executării acesteia nu i se opune cartă, Curtea a amintit că normele naționale care interzic extrădarea resortisanților naționali, cum este cazul în Croația, instituie o diferență de tratament prin faptul că ele determină neacordarea, în privința resortisanților altor state ale AELS, părți la Acordul privind SEE, a aceleiași protecții împotriva extrădării. Astfel, aceste norme sunt susceptibile să afecteze libera prestare a serviciilor, în sensul articolului 36 din Acordul privind SEE. Curtea a arătat în continuare că o asemenea restricție nu poate fi justificată decât dacă este întemeiată pe considerații obiective și proporționale în raport cu obiectivul urmărit în mod legitim de dreptul național. În speță, obiectivul evitării riscului de impunitate a persoanelor care se află pe un

³ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24).

⁴ Acordul între Uniunea Europeană și Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind procedura de predare între statele membre ale Uniunii Europene și Islanda și Norvegia (JO 2006, L 292, p. 2, Ediție specială, 19/vol. 8, p. 74), aprobat, în numele Uniunii, prin articolul 1 din Decizia 2014/835/UE Consiliului din 27 noiembrie 2014 privind încheierea Acordului dintre Uniunea Europeană și Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind procedura de predare între statele membre ale Uniunii Europene și Islanda și Norvegia (JO 2014, L 343, p. 1) și intrat în vigoare la 1 noiembrie 2019.

alt teritoriu decât cel pe care se pretinde că au săvârșit infracțiunea imputată prezintă un caracter legitim. Mai mult, normele care permit extrădarea acestor persoane către un stat terț apar ca fiind adecvate pentru atingerea obiectivului menționat. Totuși, în ceea ce privește caracterul proporțional al unei asemenea restricții, Curtea a considerat că era necesar să se favorizeze schimbul de informații cu statul AELS a cărui cetățenie o deține persoana în cauză, pentru a i se da oportunitatea de a emite o cerere de predare a resortisantului său în scopul urmăririi penale. În privința Islandei, întrucât Decizia-cadru 2002/584 nu este aplicabilă, o asemenea predare ar putea fi avută în vedere în temeiul acordului privind procedura de predare, ale cărui dispoziții sunt foarte asemănătoare cu cele ale deciziei-cadru.

Astfel, în concluzie, Curtea a statuat că soluția reținută în Hotărârea Petruhhin trebuia să fie aplicată prin analogie unui resortisant islandez care se află, în raport cu statul terț care solicită extrădarea sa, într-o situație comparabilă în mod obiectiv cu cea a unui cetățean al Uniunii căruia, potrivit articolului 3 alineatul (2) TUE, Uniunea îi oferă un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293